



BUDAPESTA

Joi 26 Aprile st. v.  
8 Maiu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.  
Redacțiunea: *Strad'a*  
*arborelui verde nr. 12.*

Nr. 31.

ANUL XV.  
1879.

Pretul pe unu anu 10 fl.  
Pe  $\frac{1}{2}$  de anu 5 fl.; pe  $\frac{1}{4}$  de  
anu 2 fl. 70 cr.  
Pentru Români'a 2 galbeni

## Ludovicu Mocsáry.

Desbaterile urmate zilele trecute în camer'a deputatilor Ungariei asupra întroducerii limbei ungresci cá studiu obligatoru în tóte școlele din tíera au produs unele incidinte memorabile. Unul din aceste e, cá între deputatii magiari s'a gasitu unul, durere numai unul, carele capabilu a se înaltia deasupra netolerantiei siovinistice a connaționalilor sei, a avutu si curagiul a combate proiectul de lege, pentru cuvântul cá acela confisca drepturile garantate si prin lege ale naționalitătilor nemagiare, si astfel în locu de a produce vr'unu bine, va nasce numai ura.

Acestu mare patriotu si adevratu barbatu de stat, precum cetitorii nostrii au vedutu din nrul trecut al foii nóstre, e dl Ludovicu Mocsáry (Mociari).

Cu ce mare bucuria vor fi aflatu toti Români'a acestu adevratu evenimentu în parlamentul Ungariei, cu aceeași placere grabimu si noi s'e aducemu tributul stimei nóstre față de acestu barbatu, publicându-i portretul pe pagin'a acest'a.

Portretul unui unguru în „Familia“! De cinci-spre-diece ani de când se publica foia acest'a, acuma se vede întâia-óra. Dar tocmai pentru cá se ivesce pentru prima-óra, bucuria nóstra devine si mai mare, amu puté-o numi epocala.

Vreti si schitie biografice? S'e spunemu dara, cá acestu barbatu s'a nascutu la Kurtány, comitatul Nograd, în 1826. E proprietaru de pamântu.

A servitu la comitatu, înaintându pâna la postul de vice-comite, apoi s'a alesu deputatu, si aci începe activitatea sa interesanta pentru noi.

Ludovicu Mocsáry, prin pozițiunea

sa sociala, prin educațiunea sa si latele cunoscintie în multifarietele ramificațiuni ale vietiei publice, prin sublimitatea ideilor si prin ardórea cu care sustine libertatile constituționale, prin marturisirea si propagarea principiilor adevratu democratice, cu unu cuvântu, prin calitățile sale de omu de statu a devenitu si este unul dintre corifeii vietiei nóstre parlamentare. Partid'a independenta l'a onoratu cu încrederea sa, alegându-l meru de presiedinte al clubului seu. Ceea ce îl distinge mai multu si îl înaltia în ochii nostri, este taria convicțiunilor sale si nobilitatea simtiemintelor, cáci feritu de prejudetie, de exclusivismul si egoismul naționalu, cu înaltul seu patriotismu îmbracisíeza pe tóte naționalitățile patriei, si care dupa marele patriotu Franciscu Deak si Paul Nyári, — înse mai resolutu decâtu acestia, — cu admirabila barbația înfrunta si combate siovinismul connaționalilor sei. Figur'a sublima a lui Ludovicu Mocsáry se înaltia dintre connaționalii sei cá abietele muntilor pe de asupra piticilor junepeni.

Activitatea jurnalistica înainte si dupa reactivarea constituțiunii patriei, dar mai alesu cea parlamentaria a lui Mocsáry este destul de cunoscuta inteligintiei române, — credu cá si brosiura lui scrisa în cestiunea de naționalitate este înca în viu'a memoria a Românilor.

Mocsáry apartínea mai nainte partitei centrului stângu, — al careia capu erá actualul primu presiedinte al consiliului de ministri, dar elu, neputându suferi siovinismul acestui omu, s'a ruptu de acesta partita si s'a alaturatu la partid'a independintilor, — cređându cá aici principiile sale democratice vor gasi mai justa apretuire, precum a si



Ludovicu Mocsáry.

gasitu, cu singur'a excepțiune (durere!) a convicțiunilor sale în cestiunea de naționalitate, pentru care divergența, elu, nesuferitoru de disciplina, a oferitu de repetite ori demisiunea sa din presiedinția clubului, dar stim'a și încrederea partidei sale în nobil'a persóna a presiintelui seu este atât de mare, câtu demisiunea nu numai că nu se primí, ci membrii partidei în unanimitate staruira a-l tîné în fruntea lor. Atât'a putere magica eserce curatien'a sufletului și tar'a convicțiunilor acestui barbatu asupra colegilor sei.

Cu tóte ocasiunile L. Mocsáry a redicatu cuvîntul de câte ori vedea, că libertátile constituționale se vatemá prin legi, ce siovinistii magiari de unu deceniu încóce le faurescu mereu, iéra când vedea că naționalităților patriei li se face vre o nedreptate, nici una singura data nu a lipsitu dela postul seu de aperatoru al celor nedreptatíti. Asiá la an. 1874 (în lun'a juliu) când se discutá asupra revisiunii legii electorale, a reclamatu cu energiá în contra nedreptátii, facîndu modificaliuni la mai multi §§-i asupritori, și când marele auguru al siovinistilor magiari, cu cinismul ce-l caracteriséza, nu se sfií a-l atacá pentru că dînsul cá magiaru a cutediatu sè apere pe Români, Lud. Mocsáry respinse cu indignațiune vilele insinuațiunii și presiunea ce Tisza credea că póte face sub mant'a magiarismului, declarîndu sus și tare, că mai multi §§-i ai legii elect. sînt unu adevveratu scandalu și o flagrantá vatemare de dreptu în contra Românilor transilvani.

Cuvîntul lui L. Mocsáry tiénnutu în sediint'a de la 30 aprilie a. c. asupra proiectului de lege pentru întroducerea limbii magiare în tóte școlele poporale ale naționalităților a cadíutu cá fulgerul lui Joue tonantele asupra capetelor siovinistilor magiari. Pentru acésta barbația, în unele diuarie magiare, nesce gure nespelate, ómeni cari nu sînt vrednici a deslegá curelele caltiámintelor lui L. Mocsáry, l'au atacatu în limb'a surugíilor, dar L. Mocsáry, în curatien'a eugelui seu stá imperteritu dicîndu :

Justum et tenacem propositi virum  
Non ardor civium prava jubentium  
Nec vultus instantis tyranni  
Mente quatit solida . . .

Discursul dlui Lud. Mocsáry se va traduce întregu și se va publicá în diuariele românesci, cá publicul cetitoru sè aiba ênsusi ocasiunea a judecá asupra sêntiemîntului de dreptate și a întieplețiunii politice a dsale.

Poporul românu este datoru recunoscintiá acestui mare fíu al națiunii sorori. Români! închideti-l profundu în inimelê vóstre, căci Ludovicu Mocsáry este adevveratul vostru frate magiaru, întru care nu este violenția, iéra în rugațiunile vóstre cereti lui Ddieu, cá acestui puru caracteru sè-i deie multi imitatori, spre a puté, pâna mai e înca timpu, a înduplecá pe magiari la adevverata frațietate cu celelalte naționalități ale tierii. Atunci patri'a comuna va fi tare „Nec portae inferni praevallebunt adversus eam!“ Fía! C. C.

### Esmeraldei.

Fuge iérn'a din câmpia,  
Iérn'a fuge lacrimîndu,  
Dulce sóre drag'a lunca  
Cu flori dalbe însmaltîndu.

Recea iérna numa 'n peptu-ti  
Mai pastreza tronul ei . . .  
Oh! tu sóre al iubirii  
Rupe ghiatiá inimei!

NICOLAE BABOEANU.

## Sultaniț'a.

Comedia în 5 acte.

(Urmare.)

Scen'a IX.

Dimbovitianu și Vasilie.

Vasilie : Mai chiamatu.

Dimbovitianu : Da, te-am rugatu.

Vasilie : Stau la dispozițiune.

Dimbovitianu : O cauza fórte delicata e aceea, ce vreu sè-ti împartașescu. Scíu că iubesci pe Zoe și că dîns'a asemene te iubesc. Durere! eu nu puteam sè binecuvîntezu legatur'a acést'a, căci trebuia sè respectu voint'a din urma a prietenului meu, care îmi ordoná sè maritu fiic'a lui, pe Zoe, dupa Octavianu Strungaru.

Vasilie : Durere, scíu pré bine.

Dimbovitianu : Dar astadi parerea mea s'a schimbatu.

Vasilie : Ce fel? Spre bine? În favorul meu?

Dimbovitianu : Ti-oiu spune numai decátu! . . . De si vedeam, că ânim'a Zoei este a ta, eram de parerea, că — maritata dupa Octavianu — amorul ei pentru tine încetul cu încetul va disparé, și astfel în urma totusi va puté fi fericita. Manierele fine ale unui barbatu cultu sînt în stare sè stérgea multe surveniri ale trecutului. Esemples de aceste sînt destule în viét'a de tóte zilele. Asiá dara cu tóta liniscea consciinței mele puteam sè insistu întru esecutarea testamentului verbalu al prietenului meu. De câtu-va timpu înse . . .

Vasilie : Oh! spune-mi, spune-mi ce s'a întemplat?

Dimbovitianu : Am esperiatu, că acea speranția a mea nici odata nu se va puté realizá. Am ajunsu la convingerea, că Zoe nici odata nu te va uitá, că — maritata dupa Octavianu — ânim'a ei purure ar sângerá, și că prin urmare dîns'a ar deveni nefericita; căci Octavianu nu este individul, carele prin niște maniere fine ar fi în stare sè îndulecsca viét'a soției sale.

Vasilie : Eu am aadítu, că dînsul e unu omu finu; celu puçin când s'a dusu la Paris . . .

Dimbovitianu : Asiá erá atunce, dar s'a schimbatu cu totul. Nu l'ai vedíutu acuma?

Vasilie : Nu.

Dimbovitianu : Scíu că te-ai mirá. Dînsul e unu flusturatu, unu fanfaronu, unu taia-fuga, pe scurtu : unu strengaru fara parecchia. Lipsitu de adevverat'a cultura, nobilitatea sufletului; incapabilu de ori ce simtiemîntu intimu și finu, elu ar deveni mórtea ei. E bine, în asemene condițiuni, credu că dator'i a mea este d'a nu me mai conformá vointei din urma a repausatului meu prietenu. Scopul lui a fost a-si ferici fiic'a; deci de-ar traí, ênsusi elu ar respunde ceea ce dieu si eu, dupa cele esperiate, că nu-mi maritu fiic'a dupa unu astfel de omu.

Vasilie : Nu?

Dimbovitianu : Am decisu. Zoe va fi a ta.

Vasilie : Ah! ce fericitu sîm! Dar ce dice dómn'a Smaranda?

Dimbovitianu : Dice ce va dice! Eu am decisu. Eu sîm domnu în cas'a mea.

Vasilie : (La o parte.) Óre de când? (Cu voce nalta.) Asiá dara dómn'a nu scie nimica de hotarirea dtale?

Dimbovitianu : Ba scie.

Vasilie : Si ce a respunsu?

Dimbovitianu : Că nu se 'nvoiesce.

Vasilie : (Despartu.) Asiá dara tóte sînt înse-daru!

*Dimbovitianu* : Nu sânt înședaru. Ti-am spus, că am decisu, și decisiunea mea numai decātu se va și traduce în realitate. (Suma clopotielul.)

Scen'a X.

*Dimbovitianu, Vasilie și Jonitia.*

*Jonitia* : Poruncesce!

*Dimbovitianu* : Du-te la domnișor'a Zoe, și i spune că o rogu să vina aici!

*Jonitia* : Întielegu. (Ieșindu, la o parte.) Din ce în ce se aduna norii, acusi va fulgeră și tresni. (Iese.)

Scen'a XI.

*Dimbovitianu și Vasilie.*

*Dimbovitianu* : Vei vedé acusi, că ceea ce ti-am spusu acuma nu sânt numai vorbe de claca. Ce voiescu eu, aceea trebuie să se întempele. Placé-mi-ar să vedu ființ'a aceea, care ar cuteză să mi se opuna! Zoe numai decātu va fi aici, și veti primi binecuvântarea mea.

Scen'a XII.

*Dimbovitianu, Vasilie și Jonitia.*

*Jonitia* : Aulco, Dómne, în ce prepastia m'ai transmisu, domnule!

*Dimbovitianu* : Ce s'a întemplatu?

*Jonitia* : Precum mi-ai ășu, m'am dusu cătra odai'a domnișorei Zoe, că s'o chiămu aici. Sosescu la usă și vreu s'o deschidu, dar de-odata sare spre mine dómna și se resti : „Ce voiesci?” De spariatu ce eram, în momentul acela uitasem pentru ce m'ai transmisu; dar apoi me reculesei și respunsei : „M'a transmisu domnul să chiămu la dsa pe domnișor'a Zoe!” Abiă sfărșii, și dómna îmi respunse : „Cara-te de-aice, salu bețrănu și spunc stapănului teu, că Zoe nu va merge, căci nu o lasu eu, pentru că aice eu poruncescu!” După aceste încuiă usă'a iute, scóse chei'a, o bagă în pusumaru, apoi luă unu scaunu, îl puse în pragul usiei și se asiedia într'ănsul.

*Dimbovitianu* : (La o parte.) Unu adeveratu Cerberus.

*Jonitia* : Eu apoi nu mai așteptai să-mi poftésca drumu bunu, ci o împaturei încóce, ăicându-mi : Multiamu, Dómne, c'am scapatu!

*Dimbovitianu* : Pré esti slobodu la gura, Jonitia. Baga de séma, că ti-oiu pune scalusi! Dar acuma te du! Nu mai am trebuinț'a.

*Jonitia* : (La o parte.) Dómne ție-ti multiamescu. (Iese.)

(Va urmă.)

IOSIFU VULCANU.

## Maritata și totusi fără barbatu.

— Romanu americanu, de Mrs. May Agnes Fleming. —  
(Urmare.)

Capitulul V.

„Paulina Alicei sale.”

Cu consciinț'a de belării creștea și impertinenț'a lui Sir Hugo. Elu întră resolutu.

Paulina îl zari palindu, Ulrich Mason pași unu pasiu înainte.

Și asiă statura ambii soți a unei femei după unu patrariu de seculu ierasi față'n față.

— Ce va să ăica acést'a? — Începù Sir Hugo, — cine e acel'a, carele îmi ține soț'a? Cum ai cutezatu tu, Paulino, a rapí pe Lady Charteris din acelu asilu, în care eu am dus'o?

Nainte de a respunde Paulina, respunse tatal ei.

— Ai bunatate, Mason, a-mi transportá soț'a sus, și tu Paulino grigesce cu Miss Mason a readuce pe mum'a ta ierasi în ori! Întrebările puse de Sir Hugo me privescu pe mine, deci le voiu respunde eu.

Elu asiedia pe Olivia în brașele lui Ulrich și acest'a plecà spre usia.

— Lady Charteris nu va parasí acést'a chilia, — strigà Sir Hugo, — să nu cutedi, Mason, a o transportá de aici!

Ulrich desconsiderà cuvintele aceluia, și după unu momentu ambii barbati remasera singuri.

— Acum voiu să audu ce ai să-mi spuni, Sir Hugo, — începù Robert Lisle. Dta întrebi cine sòm? Eu cugetu, că acést'a întrebare ar fi de prisosu.

— Dta esti Robert Lisle, fiul farmerului, carele nainte de două-dieci de ani ai sedusu o fetiță necesperata la o casatoriá clandestina, ai furatu juvaerele unchiului ei, și în fine de frič'a departării ai fugitu în America; vedi dara că te cunosc.

— Încātu despre asiă numit'a casatoriá clandestina, acea a fost o casatoriá, pe care legea din Anglia o recunóce, pe când pe dta te acusa de bigamia. Olivia nu a fost nici odata soț'a legitima a dtale; dta m'ai vedutu în deminț'a ăilei de cununia a dtale în biserica. Cum vei scí respunde la acést'a? Și cum la acea fapta, că ai transportatu pe Olivia în cas'a nebunilor, îndata ce ea a auditu, că eu înca traiescu? În privinț'a celeialte acuse înșe, am fost unu nebunu, că m'am lasatu a me intimidá, pentru că nici dta, nici Mr. Lyndilh nu o-ati fi pututu sustiné. Dar judetiul va decide acusi, care a fost valida: prim'a séu a două cununia? Fă acum ce voiesci, Sir Hugo; aici înșe să nu cutedi a intrá mai multu, decă nu voiesci să aplicu ocasionalminte Lynchjustitia. Acum poti merge!

— Nu, mai aștepta înca, se audí o voce înderețrul lor.

Ambii barbati se uitara înderețru. Usă'a erá deschisa, și o a trei'a persóna a auditu discursul lor.

Dupa mai multe caletorii îndelungate, s'a retornatu Lordul Montalien, în urmarea unei suferințe cronice de ânima, la castelul strabunu și vietuinea acolo în liniște retrasu.

În îndatinat'a preamblare de séra, elu observà ambele birje nainte casei lui Ulrich Mason, și curiositatea îl îndemnà a se apropiá. Usă'a erá deschisa. Lordul Montalien vediu pe Sir Hugo, și pricepù îndata, cine este celalaltu. Or'a resbunarei sale deci sosí.

— Eu ascultai din întempele, fără intențune, discursul dvóstre, domnilor, — ăise Mylordul intrându, — me bucuru a te vedé la acést'a ocasiune Sir Hugo, și speru că am bucuri'a a salutá pe Mr. Lisle!

— Cu cine am eu onóre?

— Eu sòm Lordul Montalien și asemenea tatalui meu gata a-ti face cu bucuriá unu serviciu. Îti aduci dta aminte de unu barbatu cu numele James Porter, carele nainte de două-dieci și cinci de ani a fost în serviciu la Mr. Lyndilh?

— Mi-aducu aminte, e bine ce i s'a întemplatu?

— Elu pe patul mortii a depusu o marturisire, care este în posesiunea mea. În acea marturisire se descopere unu planu rușinosu, carele la timpul seu te-a esilatu din Angli'a, și te desvinovățiesce în ori ce modu. Decă vei voi a me cercetá, îti voiu predá acelu documentu.

Cu unu surisu diavolescu privi elu spre Sir Hugo, carele palidu de mânía, se apropiá de usă.

(Va urmă.)

## Proiectu de ortografia etimologica-fonetica.

Aradu 28 aprilie.

În ziua de 18 aprilie n. a. c. s'a tinutu aice în Aradu în sal'a institutului teologico-pedagogicu o conferința literaria, la care au participatu întrég'a inteliginția româna, o cununa frumoșica de dame si multi dintre învetiatorii adunati la conferința lor. Între óspeti amu avatu fericire d'a salutá si pe Pré S. Sa dl episcopu diecesanu Ioanu Mețianu.

Conferința acést'a s'a convocatu prin veteranul si binemeritul profesorul al institutului teologico-pedagogicu, dl dr. Atanasiu Siandor, cu scopu, cá sè-si desfasuire mai pe largu proiectul seu de ortografia, acărui principiu e : imbinarea ortografiei etimologice cu cea fonetica.

Vorbitoriul, dupa o întroducere interesanta, aréta, cá atátu etimologistii, cátu si fonetistii gresiescu, sânt unilaterali, cáci pâna când etimologistii au cultivatu limb'a fàra semne, cá sè se apropia de limb'a latina, pâna atunci fonetistii își contradicu adesea punându la unele vocale semnul scurtării, pe când acele în accentuarea lor adeverate sânt lungi, precum d. e. la vocal'a din cuvântul „pãrti.“

În ortograff'a româna sânt de a se observá dóue principii, adeca : a) *etimologi'a* si b) *accentuarea*, acést'a din urma e adesea necorecta, fiindu cá nu se folosescu semnele. Copiții din școlele elementarie au a se luptá multu cu accentuarea corecta ; ortografiile de pâna acum a nu ajuta în privința usiorării nimic'a. Pentru cá sè se usioreze cetitul, ar trebui pusu mai mare pondu pe *semnele accentuării*. Dar si în biseric'a dâmu de urmele triste ale neaccentuării corecte, si mai alesu cântările bisericesci sânt falsu accentuate, în cátu vâtema urechile creștinilor. Urméza, cá se recere unu regulatoriu pentru accentu. Dar si pentru sonu înca se recere regulatoriu.

Vorbitoriul analisându vocalele radecinale : *a*, *e*, *i*, *o*, si *u*, ar aflá cu cale urmátóriele modificări : Semnele pentru sonu nefindu corespundietórie, întroducere *punctele* cá mai usiore, si anume : pentru „ă“ (pãrti) „a“ séu *a* desuptu cu unu punctu, pentru „â“ (câne) *a*, adeca *a* desuptu cu dóue puncte. Semnul circumflessu nu e la locu pentru *a*, *e* si *i*, cáci e compusu din accentul ' si ` . D. e. bágu, bági, bága, bagámu. Asíá si la : *e*, *e*, *e*; d. e. verde, védu, fréne. Pentru *i*, carele se numesce reu *jumetatitu*, bine e a se numí *slabu*, pen-

tru cá trece în *j*, sè se folosésca semnele (-) si (˘), va sè dica odata unu punctu si o încoviatúra spre drépt'a, când tonul nu se închiaga cu alta vocala séu silaba precedentá, d. e. saci ; iéra alta-data unu punctu si o încoviatúra spre stâng'a când tonul se închiaga cu alta vocala séu silab'a precedentá, d. e. cai.

*U*, când e la finea cuvântului, sè nu remâna afara, ci sè stee sub regulele lui *i*, cáci si elu se considera cá o vocala slaba. Semnele pentru *é* = *ea*, si *ó* = *oa* sânt false si necorespondietórie ; *ea* si *oa* sânt îngemene, prin urmare aici le-ar compete semnul circumflesu.

Încátu privesce consonantele schimbate, precum *si*, *di*, *ti*, *ci*, sè se puna suptu ele unu punctu, carele aréta schimbarea lor, asíá d. e. simplu, siñera ; diminiția, diua ; timpu, ține ; făci.

Punctele nu se punu de asupra, va sè dica regulatoriul sonului sè se puna de suptu, cá de o parte sè nu arete casul germanismu, Väter ; iér de alta parte sè nu fia dóue semne pe o vocala, cáci regulatoriul accentului se pune de asupra.

Iéta pe scurtu essentia proiectului dlui dr. Atan. Siandoru. Dupa prelegere, care a duratu peste 2 óre, Pré S. Sa dl episcopu a felicitatu în termini alesi pe veteranul profesorul pentru studiile facute pe acestu terenu greu. Asemenea si multi dintre óspeti. Dl prelegatoriu ni-a promis a ne desfasurá de alta-data si mai pe largu intențiunile sale. Așteptámu cu tóta caldur'a împlinirea promisiunii. P.

## Limb'a magiara întrodusa în tóte școlele.

— Schitie din galeri'a dietei. —

### Diu'a a patr'a, 2 maiu.

Pe bancele deputatilor aceeași goletate, numai stâng'a estrema e în cátvá represintata, majoritatea deputatilor fuméza prin coridóre ; pe galerii numai dame române, sêrbe si sase, tinerimea e represintata mai ales prin diversele naționalități.

**Rakovszky** deschide discussiunea, si protestéza în contra aserțiunii lui Mocsáry, cá în dieta aru fi mai multi, cari nu apróba proiectul acesta de lege, dar nu cutéza a-si manifestá parerea.

**Mocsáry** i respunde, cá densusul n'a đisu, cá aceia „nu cutéza a-si manifestá convingerea“, ci cá „nu tinu oportunu a o manifestá.“ (Va sè dica, a sustinutu si de asta-data, cá sânt multi deputati cari nu apróba în internul lor întroducerea acestei legi.)

**Hofgräf** (sasu) prin o cuvântare pré obositoare apera drepturile sasilor si combate proiectul.

**Juraszek** declaméza unu toastu, golu cá cele mai multe toastu.

**Milosiu Dimitrieviciu** (sêrbu) nu spriginesce proiectul, cáci acel'a nu e necesariu, dar nu e nici practic.

Înt' unu statu poliglotu scopul statului nu póte fi, cá sè silésca pe celelalte națiuni a învetiá o limba

străina, numai pentru că aceea e limb'a statului, ci datorî'a statului ar fi s'è aplice în tóte părțile prin dirigatori' omeni cari pricepu limb'a poporului.

Este bine, deca poporațiunile sciú limb'a statului, înse nu este competinț'a dietei d'a împune învetiarea ei, căci astfel se nasce numai nencredere, ci învetiarea s'è se lase la dispozițiunea competentelor autorități bisericesci si școlare.

**Emericu Ivánka** aperându proiectul, repetiesce frase de o suta de ori auzite. Ia sub scutul seu pe Români din Maramuresiu.

**George Popu** ântâiu face niște reflexiuni asupra antevorbitorilor, cari combatura pe deputatii naționalităților, apoi continua cam asiá :

Legea proiectata e de prisos. Naționalitățile au traitu si pân'acuma fara limb'a unгурésca. Nu poporul trebuie s'è scia limb'a dirigatorilor, ci acestia au datorî'a d'a învetiá limb'a poporațiunii în mijlocul careia servescu ; căci nu tîer'a e pentru dirigatori, ci acestia sînt pentru tîera.

Se dice, că scopul întroducerii este si acela, că tinerii de diverse naționalități învetiându limb'a unгурésca, s'è póta fi aplicati mai usioru în posturi. Dar aceasta e numai unu pretestu vrednicu de risu ; căci, de si sînt o mulțime de posturi, si de si s'aru creá înca pe atâte, tóte n'aru ajunge pentru fiii națiunii ruinate materialmente, dar dominante.

Au spuna-ne dl primu ministru, care presidiéza dóue ministere, câti români sînt aplicati la amêndóue ? Séu s'è ne spuna câti români se afla la tóte ministerele ? Usioru póte s'è ni spuna acést'a, căci numarul lor la tóte ministerele abiá se urca la trei.

Dar nu acést'a e scopul, ci magiarisarea, ceea ce între patru ochi cei mai multi si recunosc. Tendinț'a acést'a înca nu e nóua, ea datéza din timpurile primelor mișcări cu scopuri ultra magiare.

Aice oratorul face istoricul procesului de magiarizare în Ungari'a si Transilvani'a, cu Széchenyi si Weselényi în frunte ; si reamintesce, că națiunea româna totu-de-una s'a opusu lor cu energia, si că si noi vom continuá oper'a stramosilor.

Unu astfel de actu al aperării a fost si pasiul întreprinsu de episcopii români, insultati cu atâta insolinț'a de către press'a unгурésca. Acestu pasiu a fost dictatu de simtiul sustînerii naționale, iér memorandele nu numai nu contínu nimicu resvretitoru, dar aru puté servi de îndreptaru ministeriului pentru îndeplinirea justelor reclamațiuni ale Românilor.

Dar ori câtu au fost de combatutu pasiul acesta, declara sus si tare, că Români toti apróba pasiul facutu si consimțiescu cu cuprinsul memorândelor.

E tristu, că națiunea româna e asiá persecutata ; dar cu tóte aceste ea nu va renunціá la idiomul seu, ci va continuá a luptá pentru esistinț'a sa, sperându că în sfîrșitu totusi va sosi timpul, când dóra si unгурii se vor deșteptá din visul lor fanaticu si atunce vor dá mâna cu români.

De doi-spre-diece ani încóce multe nenorociri au cupleşitu tîer'a acést'a ; între tóte înse nici un'a nu e mai funesta pentru viitoriul comunu, decátu legea ce se desbate acuma. Dar în considerarea persecuțiunilor din trecutu, Români totusi se mângaiá, că nici tendinț'a esprimata prin acést'a lege nu-i va nimici, căci deja ei au înduratu încercări si mai mari.

Constata cu bucuria, că dintre deputatii români nici unu glasu nu s'a aredicatu pentru spriginirea acestei legi. Acést'a va s'è dica, că în privinț'a condamnării ei, nu este deosebire de pareri între români, toti o credu daunósa.

Da, legea acést'a e unu atentatu în contra naționalităților, înse assigura, că Români nici odata nu vor subscrie sentinț'a lor de mórte.

**Stefanu Lesko**, preotu slovacu, spriginesce proiectul.

### Diu'a a cincea, 3 main.

Acelasi numeru micu al deputatilor presinti, numai galeri'a damelor e mai frecventata. Deputatii cari nu asculta pe oratori, si numerul acestora e mare, au unu câmpu mare pentru întrebuintiarea lorgnetelor lor.

**Maximovieiu**, (sérbu,) carele deschide discussiunea, dice că legea acést'a are scopu politicu, precum ênsusi Mocsáry cu tóta francheti'a a recunoscutu acést'a. Face o pararela între sistemul de germanizare al lui Iosif II si între celu intenționatu de proiectul acesta, si dice că precum acela, asiá si acesta, va produce numai reacțiune.

Nu ne tememu de limb'a unгурésca, ci ni-i téma, că din caus'a acést'a vom avé s'è îndurámu persecuțiuni nóue. Cestiunea limbei e cestiunea consciinței, în care nimene n'are dreptul s'è se amestece. Aice aveti majoritate, dar afara majoritatea e a nóstra. (Aprobări din bâncele naționalităților.)

**Antoniu Herich** (preotu catolicu) spune că croatii vor învetiá bucuos limb'a unгурésca.

**Iosifu Bacon** (sasu) combate proiectul cu argumentele deja repetite de toti contravorbitorii sasi.

**Gavril Várady** apera pe Români din Maramuresiu cari au tramisu petițiunea pentru întroducerea limbei unguresci.

**Alesandru Romanu**, în cestiune personala, respunde lui Várady, aretându că la subscrierea petițiunii din Maramuresiu în adeveru s'a facutu abusu de credulitatea Românilor, căci unii din cei ce a scrisis'o, mai târđiu, dupa ce au aflatu ce contîne acea petițiune, si-au revocatu subscrierea.

De alta parte, în contra unor protestatori s'au facutu investigațiuni, unu subscriitoru a primitu unu stipendiu pentru fiul seu.

**Presiedintele** opresce aice pe oratoru, si dupa incidentul acesta, continuarea desbaterilor asupra proiectului din cestiune se amâna pe luni.

### Diu'a a șesea, 5 main.

Pe bâncele deputatilor numai ici-colo se zaresce ratecindu câte unu omu, desbaterile în a șesea și au obositu pe multi, iér altii, cari nu se pré entusiasméza pentru acestu proiectu de lege, nu vinu la șiedintie. Galerile sînt mai interesate, pentru desbateri séu pentru oratori ? nu scimu.

**Parteniu Cosma** : Proiectul de lege n'a fost aperatu decátu cu frase mari ; atacatorii n'au fost resfrânsi, decátu numai insultati si suspicionati. Asiá dara nu se póte dice, că luptámu cu arme obiective. Lasu s'è judece lumea neparțiala, deca atacul ce ni se facu, este unu demnu respunsu la combaterile nóstre !

Respundiéndu la unii oratori, dice, că din ênsasi jurnalistic'a unгурésca se constata, că petițiunea Românilor din Maramuresiu s'a facutu prin conducerea oficialilor dela comitatu ; aceea nu e compusa de Românu, căci Românu nu vorbesce astfel. Românu nu face negotiu din patriotismul seu, cum facu aice unu deputatu, carele laudându purtarea episcopilor ruteni față de proiectul acesta de lege, numai decátu propuse a se dá unele paduri si moși rutenilor în arenda.

Respundiéndu lui Ivánka, dice, că ar fi bine a

conţină odata frasă despre Dacoromânia. Ce este aceea Dacoromania? Unu şifn ce s'ar nasce din ruinele statelor din giuru. Acésta e o utopia, tocmai asiá de mare, cá speranti'a aceea, cá acésta lege ar înaintá învetierea limbii unguresi.

În adeveru, modul cu care se pertractéza aice în casa proiectul de lege, face fórte grea posiţiunea deputatilor cari îl combatu, cáci tinerii nostrii barbati de statu, în frunte cu raportorul, din capul locului i condamna. Raportorul, fára sè fi auditu argumentele combatentilor, îndata la începutu a declarat, cá nu numai agitatorii, ci si unii patrioti buni, vreu sè-l atace, va sè dica a clasificatu patriotismul oratorilor. Protestéza în contra acestei însinuaţiuni.

Cestiunea e fórte seriósa, un'a din cele mai grave, sè o desbatemu cu sânge rece, sè ne ascultámu argumentele în linişte, sè ne capacítámu, sè ne întielegemu pâna ce înca nu e târdiú, cáci déca va porni odata iavin'a, nimene nu va fi în stare s'o opréscá.

Proiectul acesta are unu scopu politicu, magiarisarea completa; dispoziţiunea actuala înse e numai primul pasu; ceialti au sè urmeze mai târdiú.

Tendinti'a de magiarisare se manifesta si prin esperintiele de pán'acuma. Legea de naţionalitati nu se respecta de felu, legile tierii nu se mai traduc românesce, dirigatorii români se transmuta în locuri neromâne, iér între români se aplica nişte ómeni cari nu sciu limb'a poporului.

Apera pasii facuti de episcopatul gr. or., cáci fia-care cetatianu are dreptul a petiţióná la tron, petiţiunea nu cuprinde decâtu juste reclamaţiuni ale naţiunii române. Rspunde apoi mai multor oratori, si anume faşa de Orbán Balázs, carele a disu, cá în Români'a limb'a româna se împune crangáilor, a cetitu în limb'a româna o depesia a dlui E. Costinescu, deputatu si redactoru al „Românului” din Bucuresci, prin care se desminte aserţiunea lui Orbán.

Teori'a de nou înaugurata despre idei'a de statu ungurescu pare atátu de îngusta, încátu în aceea numai naţiunea genetica magiara încape. Sè nu ne creámu teorii de aceste!

Déca se va primi proiectul acesta, nu se vor produce nişte rezultate salutarie tierii; din contra se va produce iérasí nentielegere!

Adress'a dietei din 1861 a promisú îndestulirea naţionalitatilor; asemene promisiuni s'au facutu si în alte adrese. Resultatul acestor promisiuni a fost crearea legii de instructiune publica si de naţionalitate. Si iéta astadi aceste legi sînt combutate cu cea mai mare violinti'a. Unde vom ajunge? Nu primescu proiectul.

(Mai vorbescu unii, apoi proiectul se votéza.)

## Sinódele gr. or. române.

### Archidieces'a Sibiiului.

În sîdinti'a VI din 25 aprilie dupa autentificarea protocolului sîdinti'e trecute si împarti'e esibilitelor pe la diferitele comisiuni, se verifica mai multi deputati.

La ordinea dílei se pune referad'a comisiunii generale, si a celei petiţionarie.

În sîdinti'a VII, continuându-se referadele comisiunilor, în urm'a propunerii comisiunii şcolare se adusera mai multe concluse, cari tóte tîntescu îmbunătăţirea învetiaméntului nostru poporalu si prin elu buna starea poporului românu.

În sîdinti'a VIII din 27 l. c. reportéza comisiunea organizatóre si face propunerea de a se modifíca regulamentul internu, ce se si primescu si modifíca dupa proiectul prezentatu de comisiune.

Apoi comisiunea esmisa pentru compunerea memorandului, ce are a se tramite corpurilor legislative, cetesce proiectul compusu, timpul înse fiindu pré scurtu pentru a se puté analizá în tóte detaiurile, se decide a se aclude numai la acte.

În sîdinti'a IX si X din 28 dupa cetirea si autentificarea protocolului din sîdinti'a VIII, procedîndu la ordinea dílei:

I. Comisiunea bisericeésca propune si sinodul decide: 1) încátu pentru scurtarea serviţiului divin sè se recerce sinodul episcopescu cá competentu în privinti'a acést'a; 2) referitoriu la institutul teologicu si pedagogicu se însarcinéza consistoriul a întroduce mesurile recerute prin regulamentu; 3) asemenea se însarcinéza consistoriul a luá mesurile necesarie pentru întregirea parochielor vacante.

II. Raportul consistoriului cá senatu strinsu bisericescu se iá spre sciinti'a pe lângá îndatorirea de a se urmá o chiaritate mai mare în punctele statistice etc.

În fine referéza comisiunea petiţionaria si cea organizatóre.

Apoi referându comisiunea şcolara, încátu atinge înfiintiarea de reuniuni învetiatoresci, proiectul de statute prezentatu prin consistoriu, din cauza cá acést'a este o afacere mai multu a consistoriului, nu se desbate, ci se însarcinéza numai consistoriul a lucrá pentru realisarea înfiintiării de atari reuniuni. *Unu membru.*

### Eparchi'a Aradului.

Sîdinti'a V. (25 aprilie.) Notarul neputéndu înca sè termine redactarea protocolului sîdinti'e trecute, se trece la ordinea dílei.

Raportorul comisiunii organizatóre, dl M. B. Stanescu, propune si sinodul primescu, cá: „Sinodul îsi esprima caldurós'a dorinti'a, cá sinodul pe anul viitoru sè se convóce la Oradea-mare.”

Totu acea comisiune propune, iér sinodul primescu, a se verificá deputatii mireni Teodoru Ciocanu, Ioanu Papp si Iuliu Pascu.

Comisiunea pentru petiţiuni, prin raportorul Mihaiu Veliciu, (al carui nume s'a scapatu din list'a deputatilor publicata în „Familia”) aduce la cunoscentia cererea de ajutóre din partea mai multor preoti saraci; tóte se transpunu administratiunii fondului preotiescu.

Relativu la petiţiunea preotilor dela absolvirea sidocsiei episcopesci, se decide, cá aceea sè se transpuna comisiunii episcopesci.

Petiţiunea dlui dr. Vuia pentru a i se votá unu onoraru anualu, de óra-ce curéza pe elevii din institutul pedagogico-teologicu si pe alumnii acestuia: considerându, cá acea petiţiune invólve sistemisarea unui postu de medicu la acelu institutu, se decide a se transpune pentru deliberare comisiunii organizatóre.

Referitoru la rugarea dlui N. Diamandi din Oradea-mare, prin care cere cá sinodul sè binevoiéscá a-i acordá usufructuarea etagiului fundatiunii Zsigaiene din Oradea-mare, pentru cá predecesorul lui, a edificatu din banii sei proprii acelu etagiú, dar cu condiţiunea cá numai dupa folosire de 15 ani din parte-si sè devina proprietatea fundatiunii, înse espirându acei 15 ani, n'a încursu înca sum'a de 20,000 fl. câtu a costatu edificarea, — si pentru cá Zsiga a facutu mai multe legate, dar acele nu se potu folosi: în urmarea acestor consideratiuni cere, a i se concede înca pe 5 ani usufructuarea acelui etagiú. Sinodul, considerându serviciile mari facute instructiunii poporului de cátra repausatul fundatoru, acordéza usufructuarea, înse numai pe unu anu.



Comisiunea bisericească, prin raportorul seu dl Alesiu Popoviciu, relativu la raportul senatului strinsu bisericescu al consistoriilor din Arad si Orade, propune a se lua actu de acelu raportu. Propunerea se primesce.

Acelu raportu al consistoriilor din Arad si Orade-mare contine niste date statistice interesante. Voiu insemna dara pe cele mai de frunte :

La consistoriul aradanu sunt : a) in consistoriul strinsu bisericescu 1 asesoru ordinaru aplicatu ca referinte, 14 asesori onorari si 1 defensoru matrimonialu ; b) la manastirea Hodosiu-Bodrog apartinu, 1 archimandritu, 3 protosinceli, 1 spiritualnicu, 1 erodiaconu si 1 noviciu.

La districtul consistoriului din Arad apartinu 11 cercuri protopresbiteriale, 322 comune matre, 63 comune filiale, 327 biserici, 385 parochii, 62,784 de case, 329,566 suflete ; in anul espiratu s'au botezatu 15,595, s'au cununatu 3345 parochi, au repausatu 14,361.

Sunt 9 protopopi, 2 administratori, 196 parochi, 165 administratori, 20 capelani, 1 diaconu, 5 preoti emeriti si 3 destituiti.

La teologia sunt 2 profesori ordinari, 3 interimali, 1 cantoru. Elevi in trei cursuri sunt 69 si anume in cursul primu sunt 27, in al doile 17, in al treile 25. Dintre teologi au depusu examenul de calificatiune 12. S'au hirotonitu 18 preoti, 1 diaconu.

Activitatea comitetului : Au intratu 1037 esibite, intre cari 25 sunt disciplinare la forul I, 14 la forul II, tote deliberate, — si 11 cause matrimoniale tote terminate.

In districtul Oradiei-mari sunt : 288 parochii matre, 72 filie, s'au indeplinitu 226, vacante 62, preoti hirotoniti cu finea anului 1878 au fost 234, dintre cari 171 parochi si 57 administratori.

Cu finea anului 1878 sunt 28,362 de case, 151,363 suflete, s'au nascutu 7101, au muritu 6310, s'au cununatu 1124, sunt 146 case parochiale ; in acestu districtu in diferite locuri, peste totu bisericile au 3387  $\frac{723}{1200}$  jugere de pamentu, capitalul bisericilor e de 125,327 fl. 24  $\frac{1}{2}$  cr.

Au repausatu 6 preoti, s'au hirotonitu 6, examenul de calificatiune au depusu 7 teologi absoluti.

**Siedintia VI.** (14/26 aprilie.) Se cetescu protocoalele a trei siedintie precedente, cari se autentica.

Comisiunea scolara, prin raportoriul Ioanu P. Desseanu, considerandu ca Atanasiu Balla a facutu o fundatiune pentru ajutorarea si tinerilor romani si serbi de religiunea gr. or., cari vor studia in colegiul din Dobritin, Sárospaták si in gimnasiul evanghelicu din Posion ; considerandu, ca literile fundatiionale dispunu, ca a patri parte din totu remasul se se intrebuinteaza pentru stipendii si ajutorarea tinerilor gr. or. romani si serbi, si celelalte trei parti se se imparta intre reformati si evanghelici ; considerandu, ca pan' acumua nici nu se scie, catu de mare este tota fundatiunea, si prin urmare cata e a patri parte, care are se se imparta in jumetate intre romani si serbi, care suma, in casul de nu s'ar gasi recurrenti, se se capitalizeze : propune si sinodul primesce, a se recerca guvernul, ca si autoritate de supra-inspectiune peste tote fondurile, ca se indrume colegiul din Dobritinu si Sárospaták si conventul evanghelicu din Posion, se faca aretare despre starea fondului, dandu socota esacta despre tote impartirile, ca astfel se se pota precisa, cata este competinta ce apartine romanelor gr. or., si ca in casu de necesitate catimea aceea se pota deveni administrata de diecesa.

Comisiunea scolara, prin referintele ei Vasiliu Paguba reportéza despre starea școlilor, învetațiilor, suplentilor învetațioresci, preparandilor, pruncilor de ambele sexe obligati la școla, precum si despre altele apartinetore instructiunii publice, — niste date interesante, pe cari le voiu împartași cu alta ocaziune. Sinodul ia actu, recomanda ca învetațiilor se tina conferintie si cursuri supletore ; promitiindu, ca unde se va pute, sinodul va interveni prin consistoriu pentru îmbunetătirea starei învetațiilor.

Relativu la raportul consistoriului, ca — conformu însaacinării din anul trecut, densus a întrevenu la guvernul pentru a se pute servi de limba româna în tote corespundintiele sale cu administrațiunea comitatensa si respective cu comitetul administrativu, comisiunea propune si sinodul ia cu placere actu de rezultatul acelei întreveneri, ca adeca ministeriul a concesu întrebuintiarea limbii române în acele corespundintie.

Asemene se ia cu bucuria actu si de acea parte din raportul numitei comisiuni, prin care consistoriul aduce la cunoscentia, ca în multe comune sunt câte 2—3 școli, si ca unele au si învetațioresce.

*Doi deputati.*

**Eparchi'a Caransebesiului.**

**Sinodul nostru s'a încheiatu** la 16/28 aprilie. În siedintiele din urma s'a pertractatu si decisu mai multe afaceri școlare, între cari sustinerea si spriginirea cu ore-sicari sacrificii a diariului pedagogicu „Școla româna“ din Sibiu ; s'a luat la cunoscentia diferitele raporte ale consistoriului despre starea clerului si a poporului din diecesa. Dupa pertractarea si a altor cause de mai mica însemnatate, în fine s'a pusu la ordinea zilei duminica în 15/27 aprilie restaurarea senatelor epitropescu si școlaru ale consistoriului diecesanu pe urmatorii 3 ani. Ací înse membrii sinodului se împartira în doué partide aprópe egale la numeru.

Propunetorul unei partide dl Vinc. Babesiu sustinea, ca sinodul se împoterésca pe ambele senate amintite a-si continua, după pracs'a observata pâna acum, si mai departe activitatea lor, alegându-se în aceste senate membrii noi numai în locul celor repausati, demisionati séu înruditi în gradele oprite de statutu ; pe când propunetorul celeilalte partide, dl Iuliu Petricu pretindea stricta acomodare la §-l 116 din statutu si anume alegere noua pe urmatorii 3 ani, fara respectu, déca a demisionatu séu nu vre-unul dintre asesorii acelor senate si ca în fia-care senatu se se aléga numai 12 asesori si anume 4 preoti si 8 mireni.

Punându-se la votu ambele propuneri, aceea a dlui deputatu Vincențiu Babesiu fu acceptata cu 26 voturi, iéra pentru propunerea dlui deputatu Iul. Petricu au votatu 22 de deputati.

Dupa acestu rezultat de votare dl Iul. Petricu dându cu graiul viu o declarațiune, ca densus si amicii lui de principiu nu potu conlucra la unu actu contrariu literei si spiritului legii, parasi pentru acésta siedintia sinodul si împreuna cu densus alti 21 de deputati si prin acésta sinodul își perdú capacitatea de a aduce decisiuni valide.

Deórece nici în siedintia conchiamata pe diu'a urmatoare nu s'a înfașisiatu numerul de 31 de deputati recerutu de statutu, pentru de a se pute aduce decisiuni valide, presidiul a închisú sinodul pentru anul curentu, avéndu a-si continua lucrările sale în anul viitoru.

*Altu deputatu.*

## Procesul de presa al dlui Baritiu.

Sibiu 30 aprilie.

Procesul de presa al dlui G. Baritiu pertractatu aici astadi este pe câtu de caracteristicu, pe atâtu de interesantu; acela se reduce la unu articlu publicatu în „Gazet'a Trans.“ înca la 22 iun. 1877 în contra diuariului „Kelet“ din Clusu, care atacă si denunciă damele române, pentru că cutezara a face colecte în favórea ranitilor din Români'a. Diu'a de pertractare pentru acestu procesu se defipse mai de multe ori, dar de atâte ori s'a si amânatu sub diverse preteste. În fine totu a trebuitu sè se termine, firesce nu asiá precum aru fi doritu póte unii.

Ar fi pré lungu sè descriu decurgerea întréga a procesului interesantu, care, de altmintrea, se va publicá în brosiuri separate, germânesce dupa „Sieb. d. Tagblatt“ românesce dupa „Observatoriul.“ Ajunge deci a relatá, cã îndata dupa constituirea júriului, din care s'au eliminatu toti inteligentii, presedintele Tamássy invita pe procurorul de statu Deesy sè cetésca acús'a. În acést'a se díce, cã dl Baritiu a comisu crim'a de conturbarea liniscei publice si atítiare. Dupa acést'a se cetesce articlu incriminatu mai ântâiu unguresce, apoi românesce, în fine germânesce. Urmã apoi înterogatoriul acusatului, dup'acést'a motivarea acúsei din partea procurorului, culminându în fras'a, cã prin articlu de sus s'ar fi întenționatu o iritațiune în contra națiunii magiare. La aceste raspunde dl Baritiu cã dânsul cunoște bine §§-ii din procedur'a penala retive la procesele de presa, cari deferu fórté multu de cci din Ungari'a si din Cislaitani'a, cã a sciutu, cã în Transilvani'a sântemu tractati dupa alte legi, nu dupa cele din Ungari'a. Am sciutu, díce mai departe, cã noi nu putemu scrie asiá, cum potu ungurii sè scria, etc.

Dupa dl Baritiu ia cuvântul agerul adv. germanu Arz v. Straussenburg, care cu unu sarcasmu finu si cu o logica admirabila combate si resfrânge tóte argumentele procurorului. Arz a fost înteruptu de repetíte ori de câtra procuroru, ba a fost chiar provocatu nici sè nu amintésca pe ministri în pledoaru.

Juriul, precum v'am anunțiatu, a achitatu în unanimitate pe acúsatu. Acestu verdictu a fost întimpinatu din partea ascultatorilor cu: „Sè traiésca!“

Publicul, care a asistatu la pertractare a fost fórté numerosu. Dintre dame au fost presente d. Iudita Macellariu, Maria Cosma, Iudita Secula, Elena Popescu, dsiór'a Elena Adamovicu si alte dsióre. Este primul casu acést'a, când în sal'a de pertractare de aici se presentara si dame.

Cor. ord.

### Ce e nou ?

**Domnul României**, împreuna cu principele moștenitoru al Șvediei si Norvegiei, se afla în Moldova, visitându mai multe orasie, si pretotindene sânt primiti cu mare entusiasm.

**Aniversari'a alegerii principelui Carol** la tronul României, diu'a de 8/20 aprilie care totu-odata e si diu'a nascerii sale, s'a serbatu în Bucuresci cu îndatinatele ceremonii. De asta-data si locuitorii Dobrogei, fara deosebire de rituri si naționalitate, au tramisu parchei domitóre sincere felicitári si expresiuni de supunere si devotamentu.

**Regin'a Engliterei** s'a rentorsu deja din Italia acasa, dupa o petrecere de o luna si jumetate în strânetate.

**Împeratul si împeratés'a Rusiei** au mersu din Petersburg la Livadia, unde vor petrece timpu mai îndelungatu.

**Dn'a contesa Hoyos**, soçi'a ambasadorului austro-ungaru la Bucuresci, a datu la 9/21 aprilie în teatrul naționalu de acolo o reprezentatiune în folosul nenorocitilor dela Seghedin, cu concursul mai multor dne si dni din societate. La acést'a reprezentatiune a asistatu Domnul si principele moștenitoru al Șvediei si Norvegiei, cu prinses'a Paulina de Waldeck. Dóm'n'a fiindu indispusa, n'a pututu asistá la acést'a serata.

**Principii în saline.** Domnul României si moștenitorul de tronul al Șvediei si Norvegiei, la 10/22 aprilie au visitatu salin'a Doftana dela Telaga. Înaltii óspeti si suit'a lor, primiti cu pompele obicinuite, s'au coboritu în saline; galeriile erau frumos iluminate si lucratorii au scosu unu blocu de sare si au executatu diferite lucrári de extractiune în presinti'a lor.

**Chorul vocalu al agronomilor din Chiseteu** a arangiatu la 23 aprilie (5 maiu) unu concertu în comun'a Secusigiu. Venitul curatu fu destinatu pentru școl'a de fete din Secusigiu. Iéta program'a : 1) „Cântecul Gintei Latine“, quartetu executatu de chorul vocalu al agronomilor din Chiseteu; 2) „Unirea Principatelor“, quartetu; 3) „Penesiu Curcanul“, poesía de V. Alesandri, declamata de Constantinu Dragiciu; 4) „Draga baetiele“ cu „Hor'a Armatei Române dela Plevna“, quartetu; 5) „Arcasiul lui Stefanu Voda“, quartetu; 6) „Movil'a lui Burcelu“, poesía de V. Alesandri, declamata de Dimitriu Gerda; 7) „Arde“, quartetu; 8) „Padi'a Dunarii“, quartetu; 9) „Mosiu Martinu“, poesía de Iul. Grozescu, declamata de Dimitriu Siumanu; 10) „Junimea Parisiana“, quartetu.

**Unu principe nou.** Adunarea notabililor din Bulgaria a alesu în unanimitate de principe al Bulgariiei pe principele Battenberg sub numele de Alesandru I.

**Armat'a româna** va oferí principelui Carol, la 10/22 maiu, aniversari'a suirii sale pe tronul, o sabia de onóre cu unu mâneru de auru si cu o lana prețioasa de Toledo, pe care vor fi gravate aceste cuvinte : „Fidelului principe, vítézului capitanu, virtutea româna s'a desteptatu iérasu.“

**Regin'a Greciei, Olga**, s'a dusu la Livadia, la împeratul Alesandru, pentru cá sè felicite în persóna pe augustul seu unchiu. Ea va remâné mai multu timpu la curtea rusésca.


**DI Mihaiu Veliciu**, nou avocatul românu în comitatul Aradului, a deschisu cancelari'a sa în Chișineu.

### Flamur'a lui Hymen.

**DI Radu Borozanu** sergentu c. r. la 11 maiu va serbá cunun'a sa cu domnișór'a Sofia Boeriu în Orastia.

**Principele F. Ghica** la Bucuresci s'a cununatu cu domnișór'a Alesandrina Cantacuzino.

**DI V. Bratianu**, june avocatul la Bucuresci, s'a cununatu cu domnișór'a Maria Margitescu totu de acolo.

 **La nrul presinte alaturâmu suplementu de jumetate de cóla, si astfel acesta contine o cóla întréga.**

Proprietaru, redactoru respundétoru si editoru : **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi în Budapest'a. 1879. Boulevard-Museu nr. 10.